

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آیلغی ۳۰۱، غروشدر .

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۷)، الق
آیلغی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سننده دائره مخصوصه

اضطرابات

آبونه بدلی پشندر .

§

مسلكه . وفاق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله یین یازیلر اعاده
اولونغاز .

ایضطرابات

۱۳۳۰ () ۱۳۳۰

اضطرابات

رساله مزین آلمدیغی کوسترک شرطیه
بتون یازیلر هر هانکی بر غرته طرفندان
انتباس اولونه یلایر .

§

کسوبلرک، امضالرک وضع و اوقوتاقلی
اولمسی و آبونه صره نومروس محتوی
بولونمس لازندر .

§

ممالک اجیبیه ایچون بونه اولر
درمیلریشک و انسرجه ده یارلمسی رجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی زمانه یه در اولدیغیشک
واضعا پیلدیلمسی رجا اولنور .

فردوسی، چشیدك میلادعیسی دن ۳۴۲۹ سنه اول یاشامش اولدیغنی تصریح ایدیور . بو تاریخچه بر قطعیت ویرمك دوغری اوله مزسه ده ، چشیدك بك اسکی دورلره عائد بر حکمدار اولدیغنی قبول ایتمك ایچون هیچ بر مانع یوقدر . مازده نيزمك بارز سجیه سی اولان ثنائیت عقیده سی بیله زردشتك مختراعاندن دکدر . چونکه ایکی پرنسیپه (مبدأه) اینامق خصوصی ، زردشت دن دها اول کلدانیلر آره سنده ده تعمیم ایتمشدی . مع دافیه زند آوه ستاده موقع مناقشه یه قونینان فکرلرک هیئت مجموعمه سنده کوتلی بر اصلیت بولندیغنی اعتراف ایتمك ممکن دکدر . نهوت ، زردشتك معتقدات اولیه دن بعض شیلر آلمش اولدیغنی محققدر . فقط نشر و تأسیس ایتدیکی مذهبده صرف شخصنه عائد اولان اساسلرده آز دکدر .

زردشتك شخصی اساسلری صابئی مذهبیله بر اها عقیده سنه هجومدن عبارتدر . زردشت ظهور ایتدیکی زمان ایران قطعه سی غربدن صابئی و شرقدن بر اها مذهبلینك استیلاسنه معروض بولینیوردی . زردشت وطنداشلیغنی اجنبی عنعنهلردن ممکن مرتبه قورتارمق اولنلرک احوال روحیه لرله متناسب بر (دین) وضع ایتمك تشبثنده بولمشدر . زردشتك بالذات وضع ایتدیکی پرنسیپلر صابئی و بر اها مذهبلینك اساساتی چوروتنه جک بر طرزده در .

زردشتك ، طبیعتدن مقدم و اونك فوقنده بر عالم روخی بولندیغنی ادعا ایتمی ، نجوم پرستلکه قارشی بر هجوم ایدی . زردشت دییوردی که : (بیله یزلرک فوقنده بر ذکعالی واردر . سهای اولان هرشی وجودی او ذکادن آلمش اولدیغنی کی اونك قانونلری تعقیب ایتمکده مجبوردر .) زردشتك شو سوزلری صابئلرک اساساتنه قارشی فیلاتیمش اعتراضلردن باشقه بر شی دکدر . زردشتك بر اها مذهبنه اوردیغنی ضربه یه کلنجه او ، دها شدتلی اولمشدر . بر اها مذهبی بوتون موجوداتله وجود واحده فانی اولدیغنی و طبیعتك لایتغیر بر دائره ایچنده دور ایتدیکنی تعلیم ایدیوردی . زردشت بو عقیده یه قارشی ، خالقله مخلوقی ، خیر ایله شری ، روح ایله جسدی ، قدرله اراده بشریه یی آیرمغه چالیشمشدر . زردشت بر طرفدن حقوق و وظائفك مساواتی اعلان ایتمش ، دیگر طرفنده حیاتی بر مجادله صورتنده تصویر ایلشدر . زردشتك ، بر اها مذهبنه قارشی اک مؤثر و اک یقیجی هجومی بو نقطه ده کوریلیر . بر اهانیم ، فکرلری او یوشدیرمق ، ریاضتله قوه عضلیه یی پیراندرمق ، و تخیلات دورا دور نتیجه سنده حقه واصل اولمق طریقنی کشادایلشدی . بوکا مقابل زردشت ، حیاتی بر مجادله حائده تصویر ایتمش ، او یوشوقاغه ، دورا دور تخیله قارشی چارشمه یی ، دیدیمه یی سعادت ابدیه نك بر مستحضری کی کوسترمش ، عطالت و مسکنته قارشی بی امان هجوملرده بولتمقدن چکینه مشدر .

زردشت بوتون غیرتی و طنداشلریغنی هند و کلدانی تأثیراتندن قورتارمغه صرف ایلشدر .

چونکه بو ایکی قومك عقیده سی ، دها اسکی اولان (سپاسیان)

چوق ذواتدن آلدیغ تحریری تشویقلره قارشی بر شکرانه امتنان اولان شو اثرجک ، انتباه دینی غایه سنه دوغری آیلیمش بر خطوه در !

مدعیات و مطالبات نصوص قرانیه واحادیث صحیحیه مستند اولدیغندن ، خرافه پرستلرک نور حقیقتی کورمه مک خصوصنده کی تعدیلرینی تعدیل ایدمک کی امید ایدیورز . ایراد ایدیلان احادیث صحیحه (جامع الصغیر) دن آلمش اولدیغندن تردایدنلر اورایه مراجعت ایده بیلیرلر !

جهانده بر قانون طبیعی در : ادباره دوشن ملتر ، اقبالده اولانلرک هر حالنی کوزل ، هر فعلنی معقول کوریرلر . بوکون مسلمانلق عالمی ادبارده ، خرسیتالق دنیاسی اقبالده ! مشرق ، سقوط ایدیور ، غرب بوکسایور !... غربک ترقیبی قارشوسنده کوزلری قاشان بر قسم مسلمانلر شرقک سقوطی سببنی (اسلامیت) ده بولیرلر .

کتابمیزک ، خطا آلود اولان بو کی قناعتلری ده تعدیل ایده جکنه امید وارز ! چونکه اسلامیت حقیقیه ، ماهیت اصلیه سیله هیچ بر زمان و هیچ بر صورتله بر عامل سقوط اولامشدر و اوله مزده !

مسلمانلرک انقراضنی موجب اولان عامل ، اسلامیت حقیقیه دکل ، اقوام ماضیه نك خرافه لرله اصلیتنی غائب ایدن بوکونکی (دین) در .

عصر سعادتده حکمران اولان (دین حقه) رجعت ایدیلیرسه ، هیچ شبهه یوق که ؛ بوکون جان چکیمهن اسلاملره بر حیات نوین نفع ایدلمش اوله جقدر . بوده آنجق خرافاتدن حقیقته عودتله ممکن اوله بیلیرلر !...

م . شمس الدین

فَلْتَفَتَا

ایران قدیم ده دین

مجوسیلرک آیین و عقیده لرندن بر قسمنك زردشت دن دها اول شرقده معلوم و منتشر بولنان مذاهدن آلمش اولدیغنی اعتراض قبول ایتمز بر حقیقتدر . حتی بو عقیده لر آره سنده ادیان سهایه ایله یک صیتی رابطه لری بولنانلر بیله واردر .

فی الحقیقه ، زردشت زنده آوستاده هومو (Homo) ویا هوم (Hôm) نامنده برذاتک وحی و الهاملرندن یک چوق بحث ایلکده در . زردشتك هوم اطلاق ایتدیکی ذاتک حضرت ابراهیم اولدیغنی ظن ایده بیلیرز . هومه اسناد ایدیلن سوزلرده بو ظنی تأیید ایده جک و تأییدندر . آروپا مستشرقلرندن (طوماس - هید) ک نتیجه تدقیقاتی بو ظنی تقویه ایده جک صورتده نتیجه لیمشدر .

موبدلرک خلقتی آلتی دوره تخصیص ایتلری کیفیتیه ده (چشید) ه اسناد ایدلمکده در . چشیدك اساطیری قهرمانلر دورینه عائد بر حکمدار اولدیغنی متواتدر . شو حالده ، عقیده کبرییه جذورینی یک درینلرده آرامانز اقتضا ایدر .

دورده وجود پذیر اولان حادثات موجوداتك كافه سی عینی طرزده تسلسل و توالی ایدرلریش [۱]

بودورلردن هر برینه (روز) اطلاق اولنیور . اوتوز (روز) برماهی ، اون ایکی ماده بر سنه بی تشکیل ایدیور . بر ملیون سنه بی (یکفرد) و بیك فرده (یک ورد) ، بیك رده (یک مرد) ، بیك مردهده (یک جاد) تعبیر ایدیور . اوج بیك جاد ، (یک واد) و ایکی بیك واد ، (یک زاد) نامیله یاد اولنیور !...

سپاسیه لرك اون دورت (آباد) ی هندیلرك اون دورت مانو (Mano) سنی خاطر لاتدینی کی زمانك طرز تقسیم و تعدادی ده هندیلرك (سال الهی) لرینی آ کدیر مقدهدر . حرکات نجومین احکام چیقارمق زمانی نحس و سعد اولق اوزره برطاقم قسملره آیرمق کی خرافه لر ، اسلامه ، قسماً سپاسیه لرك ، قسماًده صابیلرك یادکاریدر .

اسلامه صوقولان خرافه لرك منشأ لرینی پك درینلرده بوله بیله جکر . بو منشأ لر اوقدر درین ، اودرجه مخفی درکه ، پك چوق سطح بینر ؛ منشأ لری تعیین ایده میهرک ؛ بو کی خرافه لرك اسلامی اولدوقلرینه قناعت ایتك خطا سنه دوشمشلردر !.....

آروپا مؤلفلرندن برچوغنك ده عینی کریویه صابش اولدقلرینی کوریورز . شرقده ایسه ؛ مع التأسف ؛ بو یولده نبعاته کیرپشمش ذرات پك نادرر .

سپاسیه لرك روح انسانی حقنده کی فکرلری عمومی سیستمیلره متناسبدر ؛ ارواحك ؛ تعلق ایده جکرلری جسدرلرك حالته کوره ؛ سهانك مناطق مختلفه سندن کادیکنه اعتقاد ایدیورلر !

کویا روحلرك بعضیلرینك منشأ شمس ، بعضیلرینك کواکب نابتیه ، بعضیلرینك ده سیاره لر ایش !..

سپاسیه لردیورلرکه : (برانسان دنیاده ایکن عصمت آمیز برحیات کچریش ، افعال حسنیه ی اعتیاد ایدینش ، عقائد حقیقیه یه جدأ مربوط قالمش ایسه ؛ اولدکدن سوکره ، روحی اولا ییلدیزلره ارتقا وبالاخره ؛ تدریجی صورتده ؛ ارواح صافیه نك اعتلا کاهی اولان کره اثری یه قدر عروج ایدرک اوراده نور عالینك (مینانیوان میتونك) تماشای جالیله سعادت ابدیه یه مظهر اولور .

فقط ؛ بو آدم حیاتنده منبانه انهماکله برطاقم جنایتلر ارتکاب ایتیش ایسه ؛ صافیت اصلیه سنی غائب ایدن روحی ؛ بو مظهریتدن محروم قالیر . تناسخه اوغرامش صورتیله جزاسنی چکر . شو بیله که : جزایه مستحق اولان شخصك ؛ بعد الوفات ؛ روحی دها سفیل بر طبقه ده بولنان

[۱] چون این مهین چرخ بانجام رسد . باز پادشاهی نخستین شاه رسد . و کار جهان جهانیان از سر کیرد و عالم کون و فساد بر کردد . مردم و جانور ورستی و کانی که درنخستین دور بوده اند باز همان کفتار و کردار و خوی و بوی کونه و پیکر بهم رسند . و بد آن نام و نشان باشد . شیخ رئیس درین معنی فرموده : هر هیئت و هر نقش که شد محو کنون در محزن روزگار کردد محزون چون باز همین وضع شود وضع فلک از یرده غیش آورد حق بیرون [دبستان]

فرقه سنك غیرتی و میستیسیمك مغفل نقابی آلتنده ملی بر شکل آلمش و ایرانی استیلا ایلشدی .

(سپاسیان) ایرانده ظهور ایتیش بر فرقه دینه در . بونلر ، زردشتك (دساتیر) ایله (آباد) ك احکامندن هیچ برشی تغییر ایتیمش اولدیننی ادعا ایدیورلردی . سپاسیه لره کوره زردشت یکی بر دین مؤسس دی کلدی . کندیسبی ، دساتیر ایله آبادك اساساتندن خارجه چیقمه مش ، بو ایکی کتابك اساسلرینی ضرور حکمی و تصوفی جله لرله تزین ایدرک عوامه دها زیاده تأثیر ایده جك برشکه قومیندن باشقه برشی یاقمه مشدر ؛ (سپاسیه) مذهبی ایرانده انتشار ایدن مسالک دینه نك ك اسکیلرندن اولوب تدقیقه شایان بر چوق اساسلری محتویدر . دساتیر و دبستان المذاهب دن آلمان معلوماته نظراً سپاسیه مذهبك خطوط اساسیه سی شو صورتله خلاصه ایدیله بیلیر :

(الله موجود مطلق و جوهر یکاندر . وحدت ، تشخص ، ابدیت ، خدانك ؛ انسانلرك آ کلایه بیله جکرلی ؛ وصفلرینی تشکیل ایدرلر . کنه باری یه وقوف پیدا ایتك ، بشریت ایچون محالدر . وجود فاطر ایله علاقه دار اولان شیلرك کندیسندن آیرلمی ممکن دکلدر . بناء علیه کائنات ایچون بر مبدأ و بر منته تصور اولنه من . کائنات ، بر خاقتك نتیجه سی دکل ، بلکه خورشید ذاتك بر تو اولیسیدر . وجود الهیدن ایلك صادر اولان شی (کوه خرد) درکه بوکا (آزاد بهمن) نامنی ویریورلر . آزاد بهمن (عقل کل) ی تمثیل ایدیور . مبدأ عالی ایله مخلوقات آره سنده واسطه لک وظیفه سی ده (آزاد بهمن) عائد بولنیور . (آزاد بهمن) ك مقامی فلک اطلس در . آزاد بهمن یالکز واسطه اولقله قالمیور . اوده بر چوق سروشه (ملك) ، بر چوق (جان) و بر چوق روحلره حیات بخش ایدیور . بونلرده . ییلدیزلره ، عنصرلره ، ارضه ، معادنه ، نباتات و حیواناته و انسانلره حیات ویریور و اونلری اداره ایدیورلر !...

کوریورلرکه سپاسیان ، طبیعتك هیئت مجموعه سنی ؛ طبق بدن انسانی یی تشکیل ایدن عضولر کی ؛ اقسامی بر برلرینه مربوط اولان و یکدیگرلری اوزرینه اجرای تأثیر ایدن مدرک و ذی حیات بر موجود کی تلقی ایلشلردر . سپاسیان عمومی وازلی عد ایتدکاری طبیعتی ، ادوار نجومیه یه کوره تقسیم ایلشلردر . بو تقسیمه نظراً ، بر دور باشلانجه ، کواکب نابتیه دن بری بیك سنه قدر بوتون کائناتك خداوندی اولورمش . ایلك دورك خداوندی اولان کوکبه (نخستین شاه) نامی ویریور . نخستین شاهك مدتی بیتتجه خداوندك ثوابندن دیگر بر ستاره یه انتقال ایدر و بو کوکب خداوندکده نخستین شاهك شریکی اولیورمش . ایکنجی دورك ستاره سنه (نخستین دستور) نامی ویریور . کواکب نابتیه نك کافه سنی بو صورتیه بیکر سنه لك دورلرك خداوندی اولدقندن سوکره نوبت سلطنت (قمر) کایرمش . قمرك خداوندك مدتی ختام بولنجه برنجی (دور عظیم) نهایت بوله رق ایکنجی دور باشلارمش !

ایکنجی دورك مدتی (نخستین شاه) ك خداوندکله ابتدار و برنجی

پارچه لاش کورده لرك ياننده ،
جان چه کيشن آرقه داشی آغلیور!

باق شو یورده تک بر او جاق تو تمیور!
ایصنر قالمش بلبلاری او تمیور!
او سه ویلی اووالری قورد آلمش ؛
بر چوبانجق داوارینی کوتمیور!

قاره طوپراق قانندن اولمش قیرمزی ،
دوغراندجه تورک قادینی ، تورک قیزی ؛
جان اوینه جان اوارجه صالديرمش
سورو سورو عرض ، ناموس خیرسزی !

محرابره خاج آصیلمش ، اذانلر
صو صدورولمش ، گوم گوم اوتویور چانلر!
جامعلرک منبرلری بیقیلمش ؛
چیزه ایله چیکنه نیور قرانلر !

دوشون بوتون شو حالاری ، هپ آغلا ؛
یجاغکی کوز باشلرکله زاغلا .
اولانلری خاطرکدن چیقارما ؛
دشانکدر بولغار ، اوکا کین باغلا .

ای مسلمان ا کندیکی هیچ آوتما ؛
یوره کیکی اوج آلمادن صوغوتما ؛
ایگیم ایگیم ایگله یشی یوردیکک ،
قولاغکده کوبه اولسون ، اونوتما !

بوندنیدی ، سکزی آی اول (روم ایلی مهاجرین اسلامیه جمعیتی) تک
طلبی اوزره رینه یازدیغ شو منظومه ، جمعیت مذ کوره طرفندن (انتقام
لوحه سی) عنوانیله طبع ونشر ایدیلدی وهر کسک آ کلایا بیله جکی برلسان
ایله محرر بولوندیغی ، یعنی :

دوشونجهلر ، فرنکجه دن ترجمه
صو کرا اونی تاتارجه برسویله مه

طرزنده یازیلماش اولدیغی جهته عمومک رغبتنی قازاندی . معارف
نظارت تک امریله مکتبلره تعمیم ایدیلدی . (سوت) لی ، (دوت) لی
برطاقم کوزه لکری اوقومعه مضطر قالان چوجوقله از برله تیلدی .
ذکائی زاده حافظ احمد افندی حضرتلری طرفندن ترکانه بر ادا ایله
غایت مؤثر بر بسته یایدی . [*] امضاسی چیقاریلق شرطیله قارت
[*] بعض موسیقی شناسانن طرفندن ده آریجه بسته لشم اولدیغی دویده مسوده
دیگله یه مدم .

بر انسانک جسدینه انتقال ایدر . اوصورتله بر مدت عذاب کوریر . او
آدم اولدکدن سوکوره ؛ روح صره سیله حیوانانه ، نباتانه ، حتی معدنیانه
قدر تنزل ایدرک سرمدی عذابله اوغرار .

دنیاده ایکن حسنات و سیناتلری مساوی اولان انسانلره کلنجه ،
بو حالده بولنان کیمسلر وفات ایتدکاری زمان ، روحلری اولانناسخ
ومهاجرته اوغرایه رق تصفیه کوریر و سوکوره ارواح مسعوده صره سنه
کچر و ذوق ابدی یه مظهر اولور ! ...)

سپاسیه لرك شو عقیده سی ، قدیم ایرانیلرک پک چوق رعایت ایتدکاری
بر قسم عنعنه لرك اسبابی ایضاح ایدیه بیایر :

اسکی ایرانیلر ، انسانلره حیوانات غیر مضره یه قارش صمیمی بر
مودت پرورده ایدرلردی . حالبوکه مضر حیوانلرک اتلافی عبادتدن معدود
ایدی . چونکه بو اعتقاده کوره نافع حیوانلرک بدنلری اوافق تفک
قصورلرده بولمش اولان کیمسلرک ، مضر حیوانلرک جسدلری دوجانیلرک
روحلرینه مخصوص بر قالب دن عبارت ایدیلر .

سپاسیه لرك قسماً نجوم پرستی و قسماً مافوق الطبیی اولان پانته نیم
عقیده لری ، اصولسز ، لجامسز برمیستیسیمز ایله تتویج ایدلمش اولدینی
ا کلاشیلور . سپاسیه لرك ، یلیدزلرشمسک اوکنده نصل غائب اولورلرسه
روح بشرده شمس حقیقی اولان خالقهده اویله جه فنیاب اولور ؛ ادعالری
صائبیه عقیده سنک پانته نیم و میستیسیمز رنگنه بویانمش برلوحه سیدر .
فقط بومرتبه کاله واصل اولاق ایچون عقلک دورت درجه بی ، دورت
حالی کچمش اولسی مشروطدر .

سپاسیه لر ، بودورت مرتبه بی شو صورتله تعداد ایدیورلر :

(۱) اللهک رؤیاده کورولسی .

(۲) خال یقظهده مظهر اولاق ،

(۳) وجد واستغراق کچیرمک ،

(۴) فنا فی الله اوله رق شخصیت جسمانیه سنی اونوتیق .

بو عقیدهده ، اییوگا (Yoga) تک مذهب هندسی پک زیاده نظره
چاره مقدهدر . سپاسیه مذهبک صو ک ریسی اولان (آزریوان) ؛
میلادک ۱۵۸۸ نجی سنه سنده ایرانده (کم) شهرنده تولدو (۱۶۷۳) سنه سنده
هندستانک (پاتنا) شهرنده وفات ایلشدر .

آزریوان ، حیاتی زهد واستغراق ایله کچیرمش ، ریاضت خصوصنده
حیرت بخش بر درجهده ایلزی کیتمشدی . سپاسیه لر ، آزریوانی ،
(مه آباد) خاندانک صو کنجیدی عد ایدرلر . م . شمس الدین

ادبیات

قولاغکده کوبه اولسون ، اونوتما !

روم ایلی تک طانغی ، طاشی آغلیور ،

قان ایچنده ، هر صوباشی آغلیور ؛